

WINNER, S. D., 16. ledna 1919. Ctěná redakce! Každý upřímný Čech raduje se dnes z našeho úspěchu, o kterém se ještě před několika měsíci žádnému z nás ani zdálo. Vřelý dík patří našim obrámcům, kteří se dovedli tak statečně bití a našeho starého utiskovatele úplně pokorili. Těž dík našim americkým Čechům, kteří tak štědrě přispěli na osvobodivši akce. S hrdo můžeme pohlízet na práci vykonanou a doufáme, že štedrá česká ještě přispěje, když bude třeba. Naše malá česká osada na tomto dalekém západě též konala svoji vlasteneckou povinnost a přispěla k tomu velkou dílu svojí hřívnou, ať osudu nebylo nám dopřáno více učiti. Měli jsme vše velmi pěkně upravené, hojnost různých věcí probraných na náš Bazar. Sítí a šedba a vše zdarma jsme měli hrůzy a těšili jsme se tudíž na každý příjem ve prospěch naší věci, avšak následkem naší nešťastné chřipky, která tak zlečila, vše nám bylo zakázáno a museli jsme darované věci zařadit mezi sebou rozkoupiti, a následkem naší nemoci nepřišlo mnoho lidí do města. Ničemné všechny ony překážky tak nám nepříznivě jsme sebrali shůstobnos a sice \$2,200.00 — dvě stě a dvě stě dolarů — ve prospěch Č. N. S. a \$238.00 Národnímu, což jest zajisté slušný obnos, uvážíme-li, že osada naše je malá a těch zámožných málo, jež krajina naše ještě teprve pouze osm roků otevřená a osadníci ještě nejsou tak zámožní, jako ve východních osadách. Našel se mezi nimi pouze jeden Čech, který se ukázal, že v takové věci nepříbívá. Také uvědoměl Čech a k tomu zámožný — však si to na nás budeme pamatovat! Byl jsem ve překvapení, když počali jsme sírku, jak lidé bez reptání přivádili a sami přinesli svou dobrovolnou daň ve prospěch svého úroda. Při oné sbírce jsem se přesvědčil, že se člověk dříve dohlá a lidí méně zámožných, než těch zbohatlých. Viděli byste, jak člověk, který těžce na každý dolar pracuje, přinese \$15.00 s poznámkou — jest to naší povinností podporovat tuto věc — ať už jest by ony peníze sám potřeboval. Jaký to veliký rozdíl oproti onomu boháčovi, který řekl, že nás všechny věci nepřispívá — jaké Čech? Nás americké Čechy vždy bude blažít, že jsme vykonali svoji vlasteneckou povinnost vůči svému národu. Bez oné pomoci by se bylo našemu tatíčkovi Sasarykovi těžce pracovalo, což v plné uznává. Národ náš vždy si uznává v této světové válce, že ne druhý a proto můžeme být hrdí na naše předáky, kteří na samém počátku války tak neobětavě pro svou vlast pracovali a věznění po několik roků a strávil jim vyhožováno, nic je neustrašilo, až svého vyčteného do dosáhli. Všecka jim čest! Já jsem po 27 roků v této zemi našim dobrým i zlé a již dvakrát jsem byl v našich milých Čechách, ale ten pravý domov jsem zde přece nepoznal a až v dětem této zemi, kde dělal jsem se finančního úspěchu, ten pravý domov nikdy zde nenaleznu a jsem pevně rozhodnut, zbytek svého života strávit v naší české nové republice. Mluvil jsem před několika dny s naším dědečkem Bromem a položil jsem mu otázku: Tak co, dědečku, jaké pojedete do Čech — do nové republiky? A on řekl: Jíž jsem 41 rok, ale domov pravý jsem ne nalezl! Kdyby to bylo možné, jak rád bych ještě jednou viděl tu dráhou českou otěm, tu krásnou českou zem! Zemřelý Julius Greg, poslanec na říšské radě, ve Vídni před 20 roky vyčetl Němcům, že kdyby peníze ostately v české zemi po dobu deseti roků, že by to byla nejobhatší zem na celém světě a nikdo ze by nemusel do ciziny, an by měl každý dosti příležitosti se uplatnit doma. Doufáme, že nyní, kdy bude nám dána příležitost okázati světu, co dovedeme, že nedocházíme ke sklamaní a tomu volám sokolské Na zdar naší Čechů!

V. J. Olmer.

pis a v plné míře zaslouží si co největšího rozšíření. Za letošní zimy až posud měli jsme zde po-
 čítání přímo ideální; nikdo v této krajíně ještě takovou příznivou zimu nepamatuje a zavdává to přičiněním ku předpovědím, jaká bude příští úroda. Jeden tvrdí, že bude úroda dobrá, kdežto jiný vidí zase v tom čertovinu. Za našeho pobytu v Montaně měli jsme již dva roky suché a proto přáli bychom si míti příští úrodu dobrou. Ničemné, co se mne týče, nenařikám a teprve až po uplynutí 21. března se určité vyjádřím, bude-li tento rok suchý, aneb úrodný, nebo jenom průměrný. Dlouholeté moje pozorování má ještě nezklamalo a přiznávám, že mně to jistě zachránilo od jistého úpadku. A abych to objasnil, jak to může být, sdělím, že se rok 1917 ukázal velmi suchým. Proto tehdy jsem oral velmi hluboko a pěstoval jsem pro zdejší krajiny osvědčenou a za sucha vytrvalou kukuřici a ke všemu na nejlepší místo a pouze něco málo na podružném místě. Brambory jsem přikryl hned z jara. Kukuřice na nejlepší místo šla 20 bulů po akru a brambory jsem měl též jako v roce normální, kdežto rolníci ve vákolu neměli žádné, kdežto já přece měl úrodu. V roce 1918 jaro opět ukázalo na velké suchu. Já jsem se však na to připravil, což mně zachránilo kůži a proto dnes chci o tom veřejnosti sdělit, kdo by si přál tomu se věnovat a býti toho dne pozorným, nikdy nebude zklamán. Jako důkaz pravdivosti mého tvrzení, uvedu rok 1910, který jsem určil za rok velmi suchý a také skutečně byl. Roky 1911, 12, 13, 14 a 1915 jsem určil jako průměrné. Rok 1916 jsem určil, že bude mokřák a byl. Rok 1917 byl zvláštní a tu jsem nevěděl, na čem skutečně jsem. Toho dne se vítr točil a snad ani po pět minut nevanul stále z jedné strany, několi zdálo se, že z jižní strany převládá a proto jsem rok ten určil za suchý, jakým ve skutečnosti byl. Rok 1918 jsem určil za velmi suchý a polovinu léta též, kdežto druhou polovinu léta jsem určil za velmi mokrou. Předpověď moje se osvědčila správnou, neboť farmářům obilí v hromádkách vzrostlo. Ovšem ty předpovědi platí pouze pro okolní pozoro-
 vatele, ať při tom lze i na větší rozlohu počítat — jako na celý okres, nebo stát, anebo dokonce na více států. Farmář však se na to může úplně spolehnout po tři měsíce. První jarní den připadá 21. března v 11 hodin a 19 minut. Léto začíná 22. června v 6 hodin a 54 minuty. Když na uvedené dny věje vítr od jihu, plně 24 hodiny jest velmi sucho a to vždycky větší dobrý rok z jara; na severu a západě panuje normál. Věje-li vítr jen 12 hodin, počítejte pouze na 6 týdnů. Je-li vítr jen 6 hodin, nepozoroval přechod podzimu a na zimu, není mně tudíž možno v ohledu toho něco určitého říci. Před to ale 22. prosince jsem dával pozor a sledal, že vítr, jenž vál před tím se severní strany, se takřka v půl minutě před započátkem zimního období stočil a po celé 24 hodiny vanul od jihu, čehož jest následkem ten, že nás sluníčko zahřívá až téměř při 50° stupních nad nulou. Farmář, jenž by chtěl vědět, jaké bude počasí na 3 měsíce ku předu, nechť tedy tomu naznačenému dni věnuje zvláštní pozornost a pak by mohl v sloupčích našeho "Pokroku" podati o svém nálezu zprávu, čímž by se ještě lepší určitosti o předpovědění počasí získalo. Pro nás rolníky zajisté by to pak více dobra nežli zla přineslo. S pozdravem na všechny, známenám se — Fred Dvořák.

trochu zaslouženého pohodlí opatřilo, bylo velice pochybné a míti až trestuhodné, neboť jak vy-
 chází na jevo, mnoho peněz z těchto sbírek přišlo různým a ne-
 ehvalným způsobem na zmar a za-
 ňastroení, na což jest v anglič-
 kých dennících v článkách jako
 na př. v New York Evening Post
 ponkázováno; jak sto-procentní
 vlastenci-přizivníci používali pe-
 něz těchto ku svému prospěchu.
 Vyšetřování odhaleno, že z po-
 mocných fondů na \$3,000,000 zni-
 zelo a velké sumy peněz byly roz-
 házeny a neuzitečně promarněny,
 tak že bylo množství těch tak zva-
 ňaných pomocných a dobročinných
 organizací nařízením rozpuštěno.
 Většina z těch 100-procentních po-
 dařených vlastenců podrželi si pro-
 sebe ze skolektovaných peněz mi-
 lidem velké obnosy a jen ne-
 patrně částky odváděli na vlastní
 účel, za kterým byly různé ty sbír-
 ky kolektovány a lid téměř k pří-
 spívání byl vsilkým způsobem
 nabádán a místy docela domou-
 váán. Není tedy divu, že nedůstoj-
 né a přímo hanebné jednání toto
 dobrým účelem a podnikům škodi-
 a mnohým dobrosrdečným lidem, kte-
 ří rádi, třeba sami byli potřební,
 má, na sleetné účely výdeky o-
 ehotně přispívají, od další štedro-
 sti zvrátí, když vidí, jak je s těmi
 sbírkami nekale nakládáno. Farmář,
 chce-li držet krávu, musí se
 starat o požemek, aby se měla kde
 pást; chce-li sít, když se mu ne-
 uvedlo, musí semeno koupit. Dělník,
 když pracuje den, dostane o-
 všem za zaplacenou.

(Pozn.—Ale omeoční-li nebo
 jiná nehoda zvláště dělného člo-
 věka ve městě potká, tak že ně-
 jak čas pracovat nemůže, tu má-
 lí na starosti několika-člennou ro-
 dinu, ocitne se ve velké nouzi a
 bídě, ježto následkem vysokých
 cen za životní potřeby nebylo mu
 možno zvláštní velké úspory si
 nastrojovat a také nikdo za panu-
 jících časů takto stíženým se
 zvláštní oehotnou pomocí nespě-
 chá; přes to ale přece příspěvky
 pro pomocné fondy na dělném člo-
 věku, který v takovém případě
 nereptá, se vymáhají.)

Farmář pracuje celý rok a ne-
 ví, zda-li co sklídí, jako na pří-
 klad právě v minulém roce. Také
 jeho se nikdo neptá, má-li čím kr-
 mit, nýbrž se mu jednoduše řekne
 — na to a ono plať! Věk kde
 brát, když se něčeho nesklídí! O
 všem různí ti kolektori se ptají—
 kolik máš krav, koní, kusů vepřo-
 věho dobytka atd., však máš-li to-
 mu co dát, na to se nikdo nezeptá.
 Ta teta temperance rovněž slibně
 pokracuje a jak tomu vše nasvěd-
 čuje, budeme míti na kost suché
 celé Spoj. Státy. A tu se obávám,
 že zde budeme brzy míti nějakou
 patálii, neboť již nyní se někteří
 vyslovují, že se budou prát "mo-
 kří" s těmi "suchými". Věru,
 kdyby ty "suchí" museli ty lihova-
 ry a pivovary zaplatit, myslím, že
 by ze svých přemrštěných a do
 velké míry nesmyslných požadav-
 ků sakulenský slevili. Skutečně
 se divím, že posud v žádném státě
 se zákonodárné těleso proti o-
 nomu dodatku nerozhodlo a ten
 líd se zdá býti ke všem hostej-
 ným. Než jaká pomoc? Nezbývá,
 než se tomu podřídit a prozatím
 doufat, že se to v budoucnosti
 přece nějak změní k lepšímu. Při-
 kládám \$5.00 na Národní daň pro
 matičku Čechů. S pozdravem
 na všechny čtenáře "Pokroku",
 známenám se v úctě,
 James Zelený.

chu, kteří byli ve skutečné bitvě
 Nelbude to ale asi dlouho trvat, že
 se setkáme s těmi, kteří tím Hu-
 nům střihali ve Francii na kabát.
 Tentokrát dopis končím, neboť
 mám v úmyslu nyní častěji z na-
 šeho okolí zprávy k otištění v mí-
 lem Pokroku nám zasílat. V úctě,
 Edw. Kučera.

Přehled čes.-americký

Tragický skon krajaneky.
 Chicago. — Paní Marie Učená,
 bydlící se svojí rodinou v čísle
 1520 záp. 19. ul., byla nedávno o-
 kna svého bytu, nalézajícího se v
 prvním posehodu známého domu,
 a jakými nedopatřením se pustila
 okenního rámu, jehož se držela,
 ztratila rovnováhu a spadla s
 výše svého patra na chodník.
 Pádem na dlažbu utrpěla těžké
 zranění v páteři, které se jí stalo o-
 sudným. Byla dopravena do nemo-
 ceince sv. Antonína, kde však
 vzdor veškeré péči jí věnované
 podlehlá svému zranění. Byla
 takřka do posledního okamžiku
 při vědomí a neoddávala se klam-
 ným nadějím, že se pozdraví.
 Vzpomínala na členy své rodiny
 a zejména své dva syny, které za-
 světlila službě vlasti, neboť jsou o-
 ba vojiny v americké armádě ve
 Francii. Stále vyslovovala přání,
 aby je mohla ještě před smrtí
 spatřiti, ale nebylo jí toho dopřá-
 no. Paní Učená, rozená Jankov-
 ská, narodila se ve Vídni a dosá-
 hla stáří 54 roků; v Americe dle-
 la 47 roků. Skonm jejího žolí
 manžel Jan, deery Zdeňka Průšo-
 vá, Josefína Lípková, Johanna a
 Irma, synové Viktor a Rudolf, vo-
 jiny ve Francii, Gustav, Jan a Jo-
 sef.

Čech prepáden.
 Cleveland. — V úterý odpole-
 dne byl prepáden na Pershingově
 mostě krajan Josef Dušek, vozka
 Plzeňského pivovaru. Ačkoliv byl
 Dušek postřelen do levé nohy,
 neztratil chápavost a práve
 svou chabokřepkostí zachránil
 svůj život. Jeho kolektu \$140. Du-
 šek jel po Pershingově mostě od-
 poledne ve 3 hodiny, když k němu
 přijel velký cestovní automob-
 il se čtyřmi bandity, kteří mu
 poručili zastavit. Jeden ze zlo-
 puznů stál na stupátku a měl obli-
 čej zpola zastřený bílým kapes-
 níkem. Dušek praví, že byl ten-
 to "velitel" stár asi 20 roků. —
 "Dejte mně pokoj, já ničeho ne-
 mám," odpověděl Dušek bandi-
 tům, ale starší zlosyn v káře naň
 zvolal, nezastavíš-li, že jej zastře-
 lí. Dušek viděl sice namířené re-
 volvery, ale trnul koňmi a sna-
 žil se ujet. V zápětí mu hvízda-
 ly kule kol uší. Jedna kule pro-
 jela sedadlem a pak teprve rani-
 la Duška do levé nohy, čímž byla
 rána zmírněna. Po několika vý-
 střelech banditi zmizeli. Celý
 případ vyvolal pozornost jen ně-
 kolika lidí, takže banditi velmi
 pohodlně ujeli. Dušek zajel k
 nemocnici sv. Alexe, kde si dal
 ránu ošetřit.

**Ambulance pro naše hochy na Si-
 bīri jest již na místě.**
 Chicago. — Jak známo, Český
 Pomočný Výbor, který vykonal
 již velice mnoho dobré práce za
 dobu svého trvání a který největ-
 ší práce, jež jej čeká podporou
 vdov a sirotek po padlých čes-
 kých vojinech, chápe s největším
 nadšením, láskou a oehotou, da-
 rovat pro naše hochy na Sibīri
 těžkou polní ambulanci, kterou
 získal ze svých prostředků ná-
 kladem \$2,400. Ambulance ta za-
 klena z prologu a dvou aktů. Ač-
 koliv Friml může se vykážati fa-
 dou velmi úspěšných operet, praví
 se, že "The Fittle Whopper"
 překonává v jistém směru všechny
 dřívější.

Malá příčina, osudný následek.
 Chicago. — V okresní nemocnici
 zemřel krajan Václav Nenhaner z
 č. 3639 z 26. ul., podlehnou otravě
 krve, jež se u něho vyvinula něko-
 lik dní po té, když krájeje velkým
 nožem chléb, říznul se. Poněvadž
 k žádnému spolku nepatřil a ma-
 jetkem nezaneechal, pohřební výlohy
 budou hrazeny z výnosu dobrovol-
 né sbírky. Zvěčněl byl pražským
 rodákem a do této země přijel
 před 7 lety. Pět nebo šest neděl
 před svátky pracoval jako číšník
 v restaurantu p. Jos. Plačka na Ke-
 dzie ave. Krájeje chléb řízl se,
 a poněvadž řez nebyl zlý, věnoval
 mu málo pozornosti. Za nedlouho
 počala mu ruka otékati a otrava
 dostoupila takového stupně, že by-
 lo zapotřebí amputovati Neubeuro-
 vly ruku až k lokti. Leč ani to ho
 už nezachránilo, neboť nyní otravě
 podlehl.

Severovy léky udržují zdraví v rodině.

Kašel

ať u dítěte či dospělých, neměl by býti nikdy brán na lehkou váhu. Znamenat obyčejně, že jest touto dobou z nastouzení a proto se má tomu jiti ihned na kofein. Nechybíte nikdy, jestliže ihned počnete bráti

Severův Balsám pro plíce

(Severa's Balsam for Lungs). Jest to lahodný lék proti kašli, nastouzení, křehovitému záškrtu, chraptivosti a bolavosti hrdla. Doporučuje se všude dospělým, dětkám i nemluvnětům. Cený 25 a 50 centů, všude v lékárnách.

Severův český kalendář na rok 1919 jest nyní všude v lékárnách rozdávan. Žádejte jej u vás v lékárně, aneb pište přímo na

W. F. SEVERA CO.
 CEDAR RAPIDS, IOWA

chů z Chicaga." K dopisu přiložil snímek štítku zmíněného. Obojí bude uloženo do archivu Českého Pomočného Výboru, který v nynější době pro svoji nanejvyšší záslužnou činnost nachází stále více a více přátel v nejširších vrstvách našeho lidu v celých Spojených Státech a hlavně v našich dámských jednotách a jiných podpůrných organizacích.

**K procesu Isky vs. Geringer ne-
 došlo následkem ochuravění žalobce.**

Chicago. — I' superiorního soudece J. J. Sullivana mělo dojít k zahájení procesu Franka Isky, bývalého ředníka Svobodné Obce a vydavatele Vesmíru, proti Augustu Geringerovi, majiteli a vydavateli Svornosti. Iska žádá na Geringerovi co náhradu \$25,000 za poškození dobrého jména a etí. Když došlo k vyvolání případu, právní zástupci Isky předložili dobrozdání dra. Radešinského, který tvrdí, že Iska jest vážně churav a nemůže se tudíž zastaviti k soudu. Choroba jest tak vážného rázu, že dle dobrozdání zmíněného lékaře není možno přikročiti k přelíčení až někdy za šest měsíců, do kterého doby snad bude možno Iskovi, aby se dostavil k soudu a mohl učiniti svoji výpověď proti obžalované straně. Právní zástupce Geringera, právník Churaň, bude žádat soudece, aby případ odložil na neurčitou dobu a tu během této bñde učiněn pokus, vyslechnout žalobce Isku v jeho bytě a tuto výpověď pak předložiti soudu. Žaloba Iskova proti Geringerovi byla podána dne 31. července 1917 po uveřejnění resoluce Národní Sociální Besedy Frič v listu Svornosti.

Nová operetta Frimlova.

Česko-americký komponista R. Friml, nejplodnější tvůrce lehkých amerických operet, dokončil právě novou svou operettu "The Little Whopper", jejíž děj je založen na divadelní hře Louise Allen Brown "Bigamisté". V divadelním kusu tomtu s velkým úspěchem vystoupila Margaretta Clarková v obraze "Miss George Washington". Libretto napsali Otto Harbach a Bide Dudley. Frimlova hudba je výborná a již v nejbližší době budou zahájeny zkoušky a operetta nejprve bude dávana mimo New York a potom bude hrána na Broadway. Je složená z prologu a dvou aktů. Ačkoliv Friml může se vykážati fadou velmi úspěšných operet, praví se, že "The Fittle Whopper" překonává v jistém směru všechny dřívější.

Malá příčina, osudný následek.

Chicago. — V okresní nemocnici zemřel krajan Václav Nenhaner z č. 3639 z 26. ul., podlehnou otravě krve, jež se u něho vyvinula několik dní po té, když krájeje velkým nožem chléb, říznul se. Poněvadž k žádnému spolku nepatřil a majetkem nezaneechal, pohřební výlohy budou hrazeny z výnosu dobrovolné sbírky. Zvěčněl byl pražským rodákem a do této země přijel před 7 lety. Pět nebo šest neděl před svátky pracoval jako číšník v restaurantu p. Jos. Plačka na Kedzie ave. Krájeje chléb řízl se, a poněvadž řez nebyl zlý, věnoval mu málo pozornosti. Za nedlouho počala mu ruka otékati a otrava dostoupila takového stupně, že bylo zapotřebí amputovati Neubeurovly ruku až k lokti. Leč ani to ho už nezachránilo, neboť nyní otravě podlehl.